

biscum. per dominū nostrū ihesum christū filiū tuū Amen

Sermo non?

Dominus tecum

H

His dulcissimis vrbis ille deuot⁹ brē marie an-
celm⁹ deuote alludens sic ait **D**e dñs tecū.
cui dedit dñs vt omnis natura mñ tibi deberet
secū **M**aria obsecro te p grāz qua sic dñs vo-
luit eē tecum. ⁊ te voluit eē secū fac ppter ipāz
eādē grām miām tuā mecū ⁊ cura mei sp sit tecū. fac vt iste aōz
nccitatis mee qđ diu ipā psistit sp sit tecū. ⁊ respūs pietatis tue
qđ diu ego subsisto sit mecū. fac vt pgratatio britudinis tue sp
sit mecū. ppassio miserie me: qđ tū mihi expedit sp sit tecū **D**
Dñs ē tecū o maria. dñs certe tecū. tecū fuit. tecū est. tecū erit.
Tecū sicut sol cū auroza. tecū sicut flos cū vga. sicut rex cū regiā
Tecum inq sicut sol cum auroza. ipz preueniēte. tecū sicut flos
cū vga ipsum pducente. tecū sicut rex cū regina ad ipz ingredie
te. sol nāqz oībz lūibz luminosior. flos oībz floribz speciosior.
rex omnibus regibz glōsior est dñs ihūs chrīs **A**uroza vō hūc
solem singularissima irradiatione pueniens. vga hūc florē mira-
bilissima emissionē pducens. regina ad hūc regē solemnissā p-
cessione ingrediens est beatissima vgo maria. de his singulis p-
ordinem videam⁹ **Q** dñs tecū. tecū certe sicut sol cū auro-
za de sole pcedente ⁊ ortum solis preueniente. ⁊ lūie solis diem
iniciāte **R**euera enim auroza mūdi maria a sole eterno singlari
ter ppata pgređiens eiusdēz solis ortū mirabiliter irradiata p-
ueniens diē grē tātī solis mūdo feliciter iniciāuit. teste b. bern.
qui ait. Sicut auroza valde rutilās in mūdum pgressa es o ma-
ria qñ veri solis splendore iubare tante sanctitatis pcurristi. vt
vere diem salutis diem ppirationis diē quā fecit dñs a tua cla-
ritate iniciari dignuz fuerit. **M**aria ergo est auroza de qua di-
citur canticorū vi. **Q**ue est ista que progreditur quasi auroza p-
surgens ⁊c. **B**n aut auroze comparatur maria tam ppter se quaz
propter nos. ppter se specialiter. propter nos generaliter. ma-

Sermo

peccō concepta fuit. sed sine peccō nata. sine peccō orta fuit. ideo n̄ aurozā sed ortū aurore dicitur nox ista non vidisse. Hoc est contra illos qui ipsam non solū sine peccō natā. sed etiā sine peccō conceptam dicūt. Contra quos etiam bt̄is bern. arguens ait. Si ante conceptū suū maria sanctificari non potuit. qm̄ non erat: si nec in ipso conceptu ppter peccm̄ quod inerat. restat vt post cōceptum in vtero iā ex̄ns scificationem accepisse credat. que ex cluso peccō sanctam fecit natiuitatem nō tamen conceptionem.

G Secundo charissimi attendite q̄ quedam felix auroza est maria propter felicem eius pgressionem in lucez gratie iuxta illud. Que est ista que progreditur vt auroza consurgens etc. Sicut enim lux aurore progreditur crescendo in claritate sic maria progrediebatur proficiendo in claritate gratie et bone vite progrediebatur vtiqz proficiendo in omnibz virtutibus vniuersaliter. vt in om̄i virtutum claritate essz quasi auroza consurgens apud se. pulchra vt luna apud proximos. electa vt sol apud deum. Progrediebatur quoqz proficiendo in tribus virtutibus sp̄aliter de quibus beatus bernardus ait. Seruebat in querenda gratia marie charitatis. splendebat in carne v̄ginitas. in obsequio humilitas eminebat. Marum vtiqz virtutum claritare maria fuit quasi auroza consurgens in rutilante v̄ginitate. pulchra vt luna in micante humilitate. electa vt sol. in radiante feruida charitate. Felix qui hos tres fulgores. has tres marie virtutes secutus fuerit. per quas ipsa dominuz ma gistrum omnium v̄tutum concepit. testante beato bernardo q̄ ait. Hanc inuenit gratiam plena iam gratia. vt charitate feruida. virginitate integra humilitate deuota fieret sine virili commixtione grauida sine muliebzi dolore puerpera.

Tercio attendite charissimi q̄ quedam felix auroza est maria ppter felicem ortum solis iusticie. Sol namqz iusticie christus deus noster mediante auroza sua maria ortus est in mundo. ortus vtiqz absqz peccati nubilo. propter quod auroza ista valde rutilans fuit oriente sole suo. Iuxta illud sc̄do regum xxiij. Sicut lux aurore oriente sole mane absqz nubibz

rutilat **L**ux aurore est gratia et sanctitas marie. qua ipsam irradiare dignatus est. processurus de ipsa sol iusticie. De hoc bñ beatus bernardus ait. Recte quidem o maria aurore officium implesti. Ipse enim sol iusticie de te processurus ortus suum quada matura irradiatione preueniens. in te lucis sue radios copiose transfudit. Lux huius aurore mirabiliter radiabat oriente sole absque nubibus id est nascente christo absque originalis peccati obsecrationibus.

Iste hic dicitur quod sol absque nubibus oritur. et exodi iij. dicitur quod rubus absque combustione ignitur. et danielis scdo dicitur quod lapis sine manibus absciditur. Quid ergo per solem. quid per ignem quid per lapidem nisi christus significatur.

Ipse enim est sol illuminans intellectum. ignis accendens affectum. lapis firmans nos contra defectum. Dico quod christus ihesus est sol illuminans intellectum. Juxta illud malachie iiii. ori-

etur vobis. timentibus nomen meum sol iusticie. Vide ergo si timeas dominum. Scriptum quippe est. Qui timet dominum nihil negligit. Item christus est ignis accendens affectum. ait enim apostolus ad hebreos xii. Etenim deus noster ignis consumens est.

Idem dicitur deuteronomii quarto. Deus tuus ignis consumens est. Sic ignis non solum fuit in rubo uteri virginis. sed etiam in rubo deuoti cordis est. Huc enim ignem senserunt qui dixerunt. luce xxiij. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis et cet.

Item christus est lapis firmans nos contra defectum. si bene fundati fuerimus super ipsum. Unde mathei viii. dicitur. Descendit pluuia et venerunt flumina et flauerunt venti et irruerunt in domum illam et non cecidit fundata enim erat supra firmam petram.

Ecce nec pluuia heretice eloquentie nec flumina mundane concupiscentie. nec venti humane violentie nocere possunt domui mentis supra petram christum fundate.

R Quid ergo est quod sol sine nube oritur. rubus sine combustione ignitur. lapis sine manu absciditur. nisi quod christus qui est sol veritatis. ignis charitatis. lapis firmitatis siue eternitatis ipse concipitur et nascitur sine nube peccati originalis. sine combustioe concupiscentie carnalis. sine manibus amplexus maritalis. in

Sermo

combustione enim chri nec peccatū prolis. nec concupiscētia mris
nec amplexum patris inuenies. q̄ at̄ vgo sine viro tā miraculo
se concepit. hoc ille facere potuit. qui alludentia huic miraculo
mirabilia premisit. sicut testatur beatus augustin⁹ qui sic dicit.
Qui scripsit lapideas tabulas sine stilo ferro. ipse grauidauit
mariam spiritu sancto. ⁊ qui produxit panem in heremo sine a
ratione ipse impregnauit virginem sine corruptione. ⁊ qui fecit
virgam sine pluuia germinare. ipse fecit filiam dauid sine semē
generare

U

Quarto attendite charissimi q̄ quedam felix auroa est maria
propter felicem ortum eius in gloria **E**t scdm quod bene dicit̄
de auroa iob xxxviij. **N**ūquid ostendisti aurore locum suum
Iam certe auroa nostra maria sublimiter locata in celo locuz
tenet vicinissimum solio eterno **C**onsiderare autem potes tri
plicem locum marie notabilem **P**rimus quo ipsa suscepit do
minum spūaliter **S**ecundus est quo ipsa dominū concepit car
naliter **T**erciusmod⁹ est quo ipsaz dominus suscepit eternali
ter **D**ico q̄ primus locus in quo maria dominū suscepit spūali
ter. est mēs marie pacifica ⁊ quieta. scdm quod in psalmo dicit̄
Factus est in pace locus eius. ⁊ habitatio eius in syon quod in
terpretatur speculum vel speculatio **E**cce quicūqz dominus in
mente habitare. quicūqz dominus in mente sua speculari desi
derat. oportet vt ei in pace mentis locum faciat **N**am sine pa
ce mentis nemo venit ad speculationem contemplationis **U**n
apostol⁹ ad hebreos xii. **P**acem sequimini cū omnibus ⁊ sanc
timoniam sine qua nemo deum videbit **Q**uis enarrare vele
tiam cogitare sufficiat. in qualibus cotidie speculationibus scā
illa mens marie fuerit. dum illa omnia misteria pre omnibus
mortalibus sibi nota feruentissima mente reuoluit **D**e hoc be
ne beatus iheronim⁹ ait. **S**i qua sunt in nobis pietatis viscera
cōsiderate quo cruciabat̄ amore quo ve desiderio estuabat̄ hec
vgo dum reuolueret aiō cūcta que audierat que viderat. que
cognouerat. quantisqz mouebatur repleta spū scō celestium se
cretorum incitamentis

M Item locus quo maria pcepit dñm corporaliter est vter⁹ marie. de quo accipi potest illò gen. ij. Flum⁹ egrediebatur de loco voluptatis. i. chrius de vtero virginis ad irrigandum paradysum. Paradisus spūalis est maria. paradisus vniuersalis est ecclā. Felix irrigatio vtriusq; paradisi p flumiū ventris marie z ihesum chriū qui ait ecclā. xxiii. Dixi rigabo ortū plātationū mearū. hinc est q; bene brūs thero⁹ loquēs de illis verbis Uidi speciosam ascendentem desup riuos aquarū. ait: bene desuper riuos aquarum. q; super aquā refectionis educauerat eā dñs z nutrierat d qua multi educti riuū oēm irrigāt terram deliciarū. z insūdunt ortū voluptatis. Item locus quo mariā dñs suscepit māsūram in celo eternaliter est locus glē de quo dñs ad iob loquitur. Nunquid oñdisti aurore locum suū. s. in celo. quasi dicat. non pñet ad te sed ad me. Bene autem dicit suū quasi appropriādo et discernendo illū ab aliis omniū scōz locis. Hinc etiā bene habem⁹ iij. reg. viii. Intulerūt sacerdotes archā federis dñi in locū suū. Hic certe locus est super oēs choros āgelorū. qui deniq; est in celo locus dignissim⁹ teste brō bern. qui ait. Hec in mūdo locus dignior viginalis vteri templo. in quo filium dei maria suscepit. nec in celis regali folio quo mariam marie filius subliāuit. **E** Sic ergo maria propter se bene comparatur aurore. Primo propter declinationē noctis culpe in plenissima ei⁹ scificatione. Secundo ppter pgressionem lucis gratie in clarissima eius conuersatione. Tercio ppter productionem solis iusticie in mirabilissima filij eius generatione. Quarto ppter appropriationem loci glē in gloriosissima eius assumptione.

N Deniq; considerandū est q; lucidissima vgo maria non solū ppter se. s. etiā ppter nos bene patur aurore. Nam sicut maria p aurozā scata est in scripturis. ipā nobis ad dñm est mediatrix. ad angelos pacificatrix. ad demones defensatrix. ad nosmetipsos illūiatrix. **P**rimo attende q; auroza nrā maria nobis ad deū ē mediatrix. sicut bene in psalmo significatum est vbi dicitur. Tuus est dies z tua est nox. tu fabricatus es aurozā z solem. sicut bene beatus Gregorius ait. Dies vita iusti. nox vero vita accipitur peccatoris. Et id etiā

Sermo

bene dominus filios israhel p̄cedebat p̄ diem in colūna nubis.
per noctem vero in columna ignis. quia ab arboze ire sue tanq̄
nubes pios protegit. ⁊ tanq̄ ignis impios vrit. **U**nde etiā bñ
sol intelligitur christus. sol vtiq̄ iusticie qui illuminat electos ⁊
vrit reprobos. **B**rauer qñq̄ vrit in mūdo. grauius in iudicio.
grauissime in inferno. **D**e hac triplici v̄sione intelligi habet il-
lud eccl̄as. xliii. **T**ripliciter sol exurens montes. i. superbos pec-
catores ppter quod bñ hac refrigeratrice bene hac mediatrice
inter nos ⁊ solem istum indigemus. **E**t ideo bene psalmista in
predicto versu aurozam inter noctem ⁊ solem ponit mediam. q̄
certe etiam ordine naturali media est auroza vtiq̄ est beatissi-
ma virgo maria. que inter noctem ⁊ solem media id est inter ho-
minem iniustū ⁊ deum iustū. ⁊ deum iustū optima mediatrix.
optima ire dei refrigeratrix est. **T**estatur hoc beatus bernar-
dus dicens **S**ecurū accessum habet iam homo ad deū vbi me-
diatozem cause sue filium habet ante patrem. ⁊ ante filium ma-
trem. christus nudato corpore patri ostendit latus ⁊ vulnera.
maria christo pectus ⁊ vbera. non potest v̄llo modo fieri repul-
sa. vbi tot concurrunt ⁊ perorant clementie monumenta ⁊ cha-
ritatis insignia. **O** **S**ecundo attende q̄ auroza nostra
maria nobis est ad angelos pacificatrix. sicut significatum ē ge-
nesis xxxiii. **U**bi legitur q̄ angelus qui cum iacob lucrabatur
benedixit eum in auroza. **D**icente namq̄ angelo. **D**imitte me
iam enim ascendit auroza. non dimisit eum iacob donec bñdi-
ceret eum in auroza. **L**ucta fuit inter angelū ⁊ iacob. discordia
fuit inter angelos ⁊ homines. **H**omo enim peccādo offenderat
creatorem. offenso autem creatore: omis offenditur creatura.
quantomagis illa que creatori est coniuncta. **I**lla ergo lucta po-
tuit huius discordie esse figura. **S**ed certe adueniente auroza:
adueniente maria pacificati sunt angelus atq̄ homo. ita q̄ in ip-
sa auroza. i. in ipsa v̄gine maria angelicam benedcōnem conse-
cutus est homo. **A**ngelus namq̄ v̄gini dixit. **B**enedicta tu in
mulieribus. ⁊ per hanc benedcōem virginis: homo consequit̄
benedcōnem pacis et salutis etiam filii virginis. **B**enedcōnez
v̄tiq̄ illam de qua apostolus ait ad ephesios primo. **B**enedic

tus deus et pater dñi nostri ihu christi qui bñdixit nos omni be-
nedicōne spūali in celestib⁹ in christo ihesu. quā etiā bñdēcōz ip-
se bñdictus filius vginis pfirmabitqñ dicet. venite benedicti pa-
tris mei etc. **J**acob ergo aurore ascēdenti et nos marie aduen-
enti grās agamus p bñdēcōe qua cū āgelo pacificati sum⁹. **D**e
rito certe p aurozam. merito p mariam hoīes cū angelis pacifi-
cātur. ex quo per mariā ab hominib⁹ angeloz chozi reintegrāt
sicut ancelm⁹ insinuat dicēs. **O** seīa mirabiliter singularis et sin-
gulariter mirabilis. p quā elemēta renouātur. infirma remedi-
antur. hoīes saluant. āgeli reintegrātur. **P** **T**ercio attēde
kñe q auroza nostra maria nobis est contra demones defēsa
trix. sicut significatū est iob xiiii. vbi de homicida et fure et ad-
ultero dicit. **P**erfodiunt in tenebris domos sicut in die pdixerāt
sibi et ignorauerūt lucem si subito apparuerit auroza arbitrātur
ymbzā mortis. homicida diabol⁹. fur diabolus. adulter diabo-
lus. **H**omicida inq̄ est. qz gen⁹ humanū occidit. fur est. qz que-
cunqz pōt bona nobis subtrahit. adulter est qz sponsā dei id est
aiām corrumpit. **H**eu quāta nobis mala hui⁹ malefici quāra no-
bis mala spūs maligni faciūt. **Q** **P**erfodiūt nāqz in tenebris
ignorātie in tenebris obscuritatis interiores domos mētū nrā
rum. domos utiqz de quib⁹ dicit in psalmo. **D**eus in domib⁹ eius
pgnosceatur etc. pfodiūt certe tēptatōibz pforātes domos illas
in quib⁹ ille libēter habitat qui luce ix zacheo dicit. **H**odie i do-
mo tua oportet me manere. **P**erfossis āt domibz pforatis vsqz
ad infelicē p̄sensū pccī mentib⁹ heu q̄ta mala malefici isti occide-
do furando adulterando committunt in aiabz. **A**d euadēda ḡ
tāta picula. nobis auroza appareat nobis marie grā succurrat.
Si enī subito apparuerit auroza. sic cito nobis aduenerit et sub-
uenerit marie miām arbitrantur ymbzā mortis. i. sic timent de-
mones. sic trepidant sic fugiūt sicut hoīem timēt et fugiūt ymbzā
mortis. ppter quod beatus bern⁹ air. **N**ō sic timēt hostes visibi-
les quālibet castrorū multitudinē copiosā sicut aeree prātes ma-
rie vocabulū p̄ociniuz et exemplū flūū et p̄ūt sicut cera a facie
ignis. vbiqz inuenerint crebzā huius nominis recordationem
deuotam inuocationem. sollicitā imitationem.

R Quarto attende kñe q̄ auroza nostra maria nobis est
quo ad nosmetipsos illuminatrix ad bonuz operandum **Ope**
rari nāqz ab ascensu auroze incipiunt operari **In neemie iiii.**
dicitur **N**osipsi faciemus opus. media pars nr̄i tenebat lan
ceas ab ascensu auroze donec egrediebātur astra. **D**uo nobis
nccāria sunt viz vt bonis operib⁹ insistam⁹. ⁊ vt viciis resistam⁹
Nccāriuz vbiqz nobis est. vt bonis operibus insistam⁹ ⁊ bene
edificantes nosipsi faciamus opus **Q**uod op⁹ nisi de quo apl's
ait ad galath. vi. **D**um temp⁹ habem⁹ operemur bonuz ad oēs
Bene ar̄ dicant. nosipsi faciebam⁹ opus. nosipsi non nostri vica
rii. **U**nde primo ad chor. vi. **I**n omnib⁹ exhibeam⁹ nos sicut
dei ministros **S**ic certe maria non nutricem aliam. non psonā
vicariam: s; semetipsam exhibuit dei ministram. sicut bea⁹ au
gustin⁹ testatur dicens. **M**aria absq; dubio opere ministratrix
chr̄i extitit quem vtero gessit partuqz p̄sum aluit ⁊ fovit in p̄
sep̄io reclinavit: ⁊ a facie herodis abscondit fugiens in egiptuz.
⁊ omnem infantiam eius pio mentis affectu est p̄secuta. ita q̄
vsqz ad mortem crucisaderat indubitanter ab eius obsequio n̄
recessit. consecuta non solum gressibus pedum tanq̄ pro amo
re filii verum etiā imitatione morum tanq̄ pro reuerentia dñi

S **I**tem nccārium nobis est non solū vt bonis ope
ribus insistamus sed etiam vt viciis resistamus **E**t ideo bñ ad
ditur de lanceis tenendis. tenere enim debem⁹ lanceam zeli cō
tra impetum vicii. contra impugnationē diaboli carnis ⁊ mūdi
De h̄mōi lanceis bñ dī **iberemie xlvj.** **D**olite lanceas. induite
vos loricas lorica iusticie a malo p̄egimur. s; lancea zeli maluz
impugnam⁹ **S**i lanceam zeli contra vicia non extēdis in mūdo
deus lanceam ire sue contra te extendet in iudicio **I**n sapi. qui
to dī **A**cuit iram diram in lanceam **Q**ualis bellatrix fuit scā
maria cū scā zeli sui lancea **I**n bern. tu bellatrix egregia p⁹ euz
qui primus euam supplantavit expugnare viriliter aggressa es
Ut igitur bonis operibus fideliter insistam⁹. necessariū nobis
est **M**arie exemplū inspiciamus. marie suffragiuz implorem⁹
tunc enim quasi ab ascēsu auroze opamur qñ irradiante exem
plo ⁊ vita marie quando irradiāte p̄ociniū ⁊ miscōia marie ad

decim⁹

boniuz operandum incitamur. **N**ū autem operari debemus do
nec egrediantur astra hoc est donec egrediantur anime nrē lu
cide tanq̃ astra ⁊ exeuntes euolēt de corporibus ad astra. **S**ed
super omnia astra iam egressa vel adhuc egressura splendidissi
mum astrū est auroza nostra maria testāte beato bernardo qui
ait. tu veri solis expressima es ymago inter milia astroꝝ deo as
sistentium ṽginali puritate in celis gloriosa prefulgens. **S**ic er
go charissimi vidistis q̃ conueniēter auroza dicta sit maria. do
minus ergo tecū o maria. sicut sol cū auroza. **E**ya ergo dñā au
roza dulcissima. dñā maria suauissima. fac etiam nobiscū esse so
lem istum dñm nostrum ih̃m chr̃m filium tuū. **A**men.

Sermo decim⁹.

Dominus tecum.

H

Viso quō dominus sit cū maria sicut sol cum
auroza ipsum preueniēte. **V**ideam⁹ nūc quō
dominus sit cum maria sicut flos cum ṽga flo
rente. **M**aria enī est ista ṽga de qua dicitur
ysa. xi. **E**gredietur ṽga de radice yesse ⁊ c. vsq̃
ad ascendet. **V**is ṽbis oculū mentis apponam⁹. **E**t priō ad ṽ
gam. scōo ad florē consideratōz nrām dirigamus. **P**riō p̃side
remus k̃mī q̃ virga ista regia est ṽgo maria sicut paz p̃ dñm am
brosii qui btām viginē alloquens ait. tu ipsa q̃ dñm genuisti ex
pplō israhel in ṽgam creuisti ṽga de radice yesse surrexisti ⁊ flo
ruisti. ṽga aaron fronduisti ⁊ peperisti. **E**st autem ṽgo ṽga fu
mea virga lignea. virga aurea ṽga ferrea. **M**aria est ṽga fumea
incipientibus: virga lignea proficientibus virga aurea consum
mantibus. virga ferrea incorrigilibus ⁊ demonibz. **E**t de oi
bus his dicamus. **D**ico q̃ maria est ṽga fumea incipien
tibus ⁊ penitentibus. **D**e hac virga bene dicitur canticorum
tercio. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fu
mi ex aromatibus myrre et thuris. et vniuersi pulueris pig